

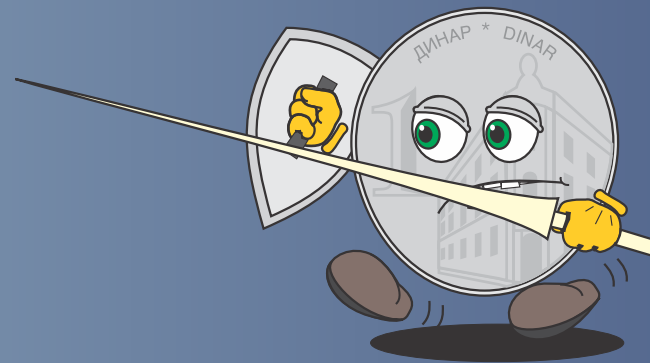
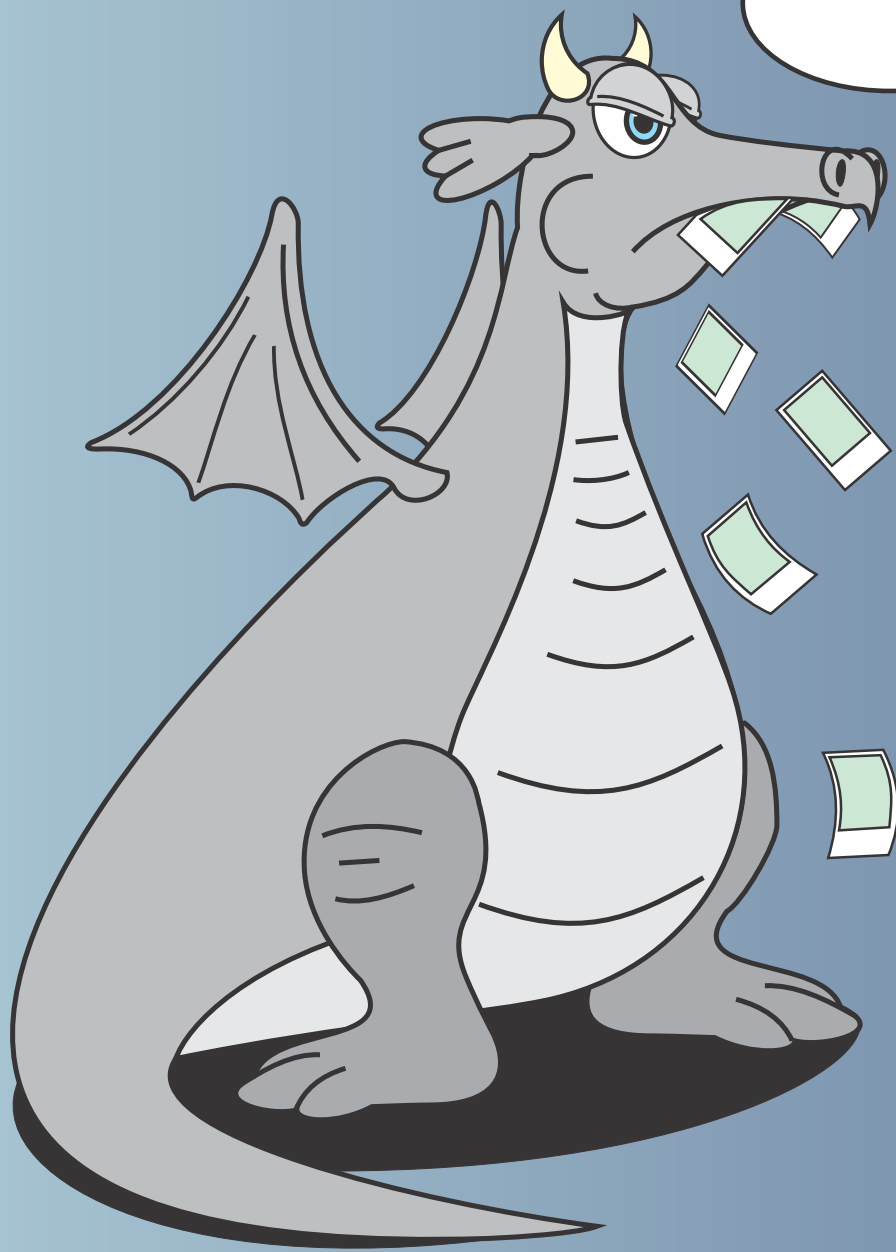
Народна банка Србије

ИНФЛАЦИЈА

Узроци и последице

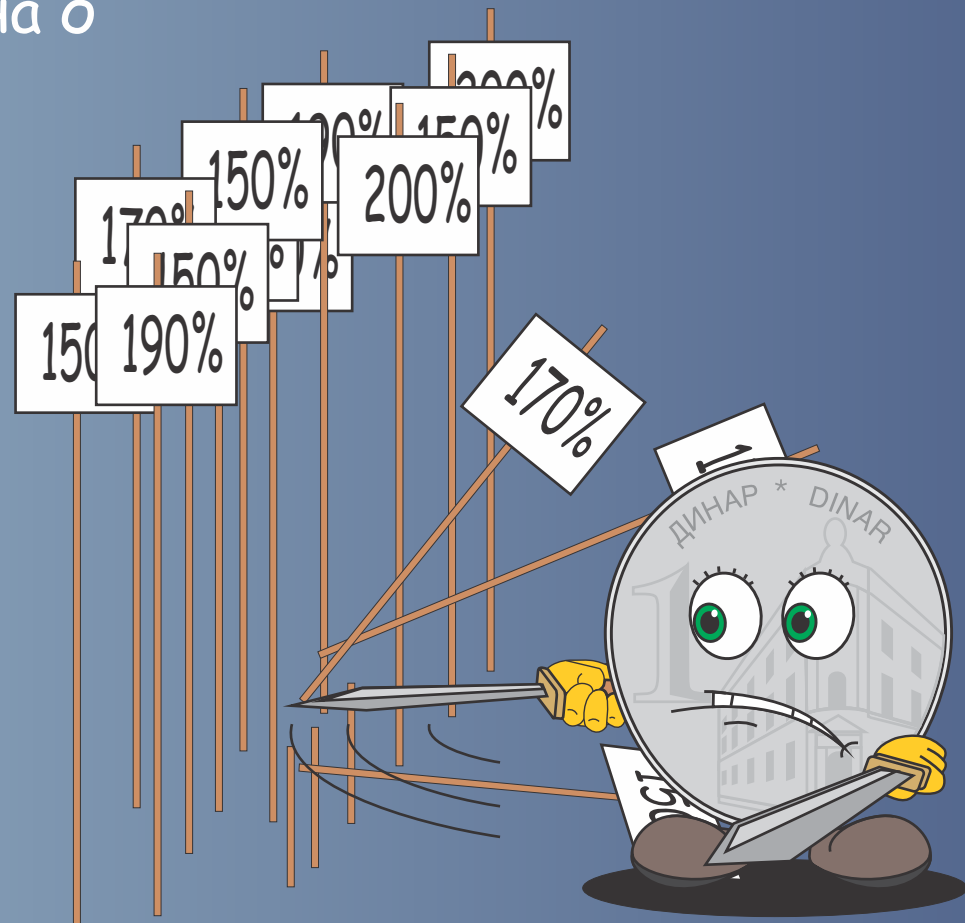
ИНФЛАЦИЈА

Узроци и последице

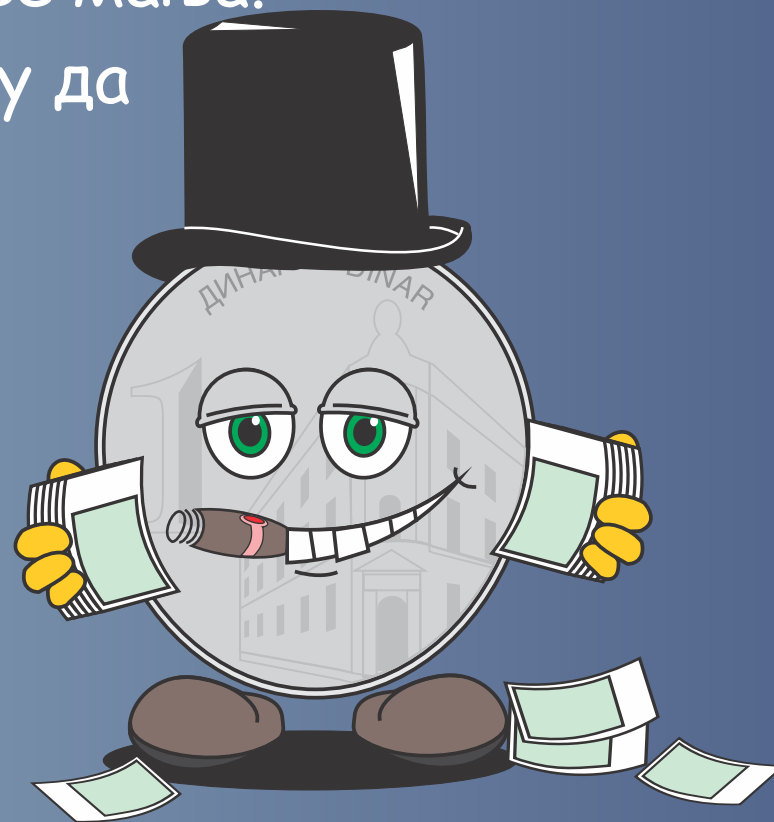
Народна банка Србије

- Инфлација је негативна појава, јер због раста цена опада куповна моћ грађана.
- Држава и Народна банка као државна институција воде бригу да до инфлације не дође.
- Народна банка води рачуна о стабилности цена, спречава њихов раст и брине о томе да сачува вредност нашег новца...
- ...и вашег џепарца, тако да са истим џепарцем можете купити исте ствари у дужем временском периоду.

Шта је то инфлација?

- Када људи почну нагло да троше свој новац, долази до повећања тражње за производима. Тада цене тих производа расту, а због пораста цена куповна моћ грађана је све мања. За исти износ новца људи могу да купе све мање ствари
- То се зове инфлација.

Инфлација

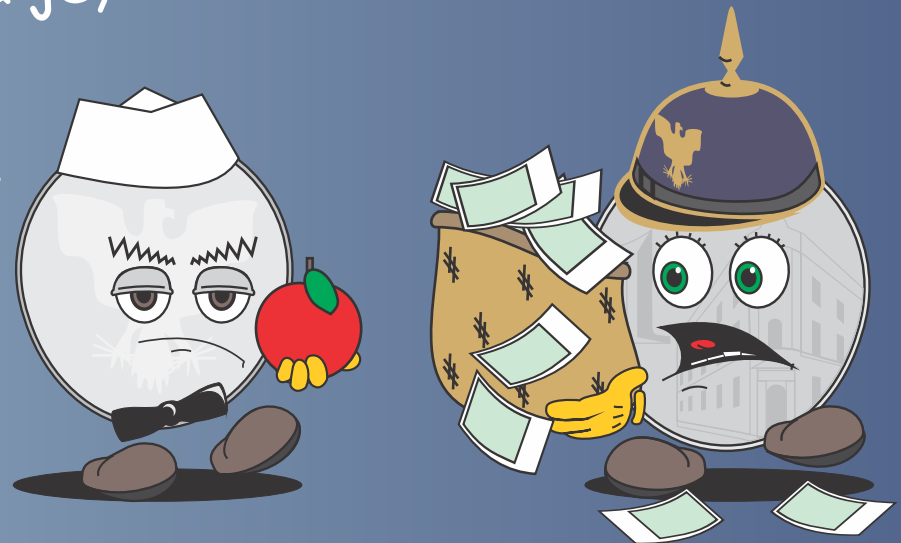
- Инфлација се израчунава за одређени временски период и изражава се у процентима.

- На пример, ако је за период од годину дана забележена инфлација од 10%, то значи да је 110 динара било потребно те године да се купи оно што је претходне године коштало 100 динара.

Инфлација

- У Немачкој је 1923. године требало 726 милиона марака за ствар која је 1918. године могла да се купи за једну марку.
- У Југославији је забележена велика инфлација 1993. године, када је, на пример, једна векна хлеба коштала 4 000 000 000 дин. а литар млека 9 500 000 000 дин.

Инфлација

За појаву инфлације везани су:

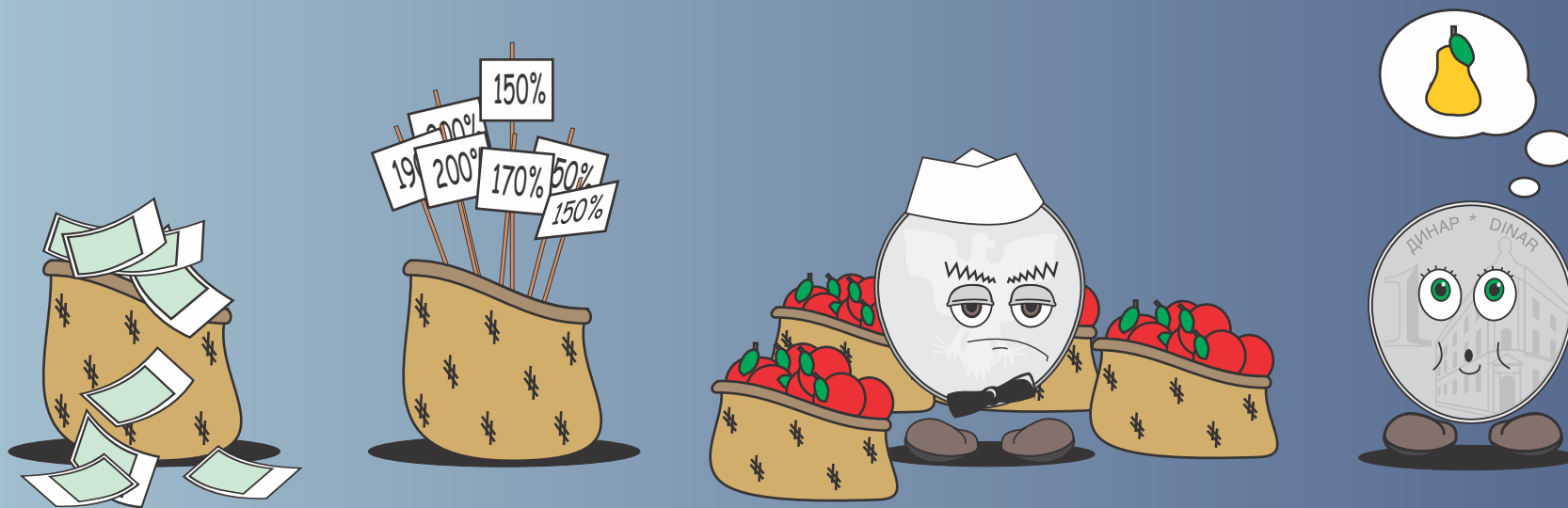
Новац,

Цене,

Понуда

и

Тражња

Шта је новац?

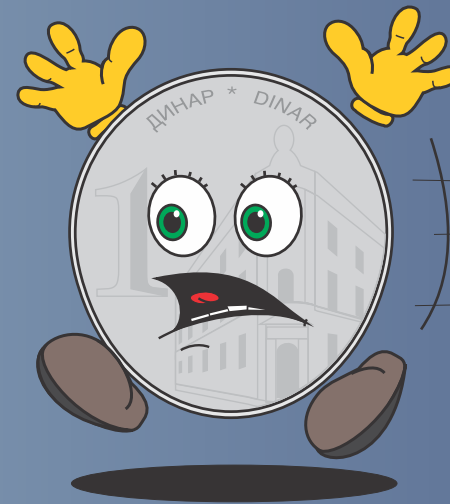
- Новац је средство које људи користе да би купили или продали жељену робу или услуге.
- Новац је ствар са којом треба да будемо опрезни.
- Ако ускладимо наше жеље са оним што нам заиста треба, тада ћемо увек имати довољно новца.

Шта су цене?

Цене показују колико вреди нека роба или услуга које желимо да купимо или продамо.

Оне се изражавају количином новца која нам је потребна да бисмо нешто купили.

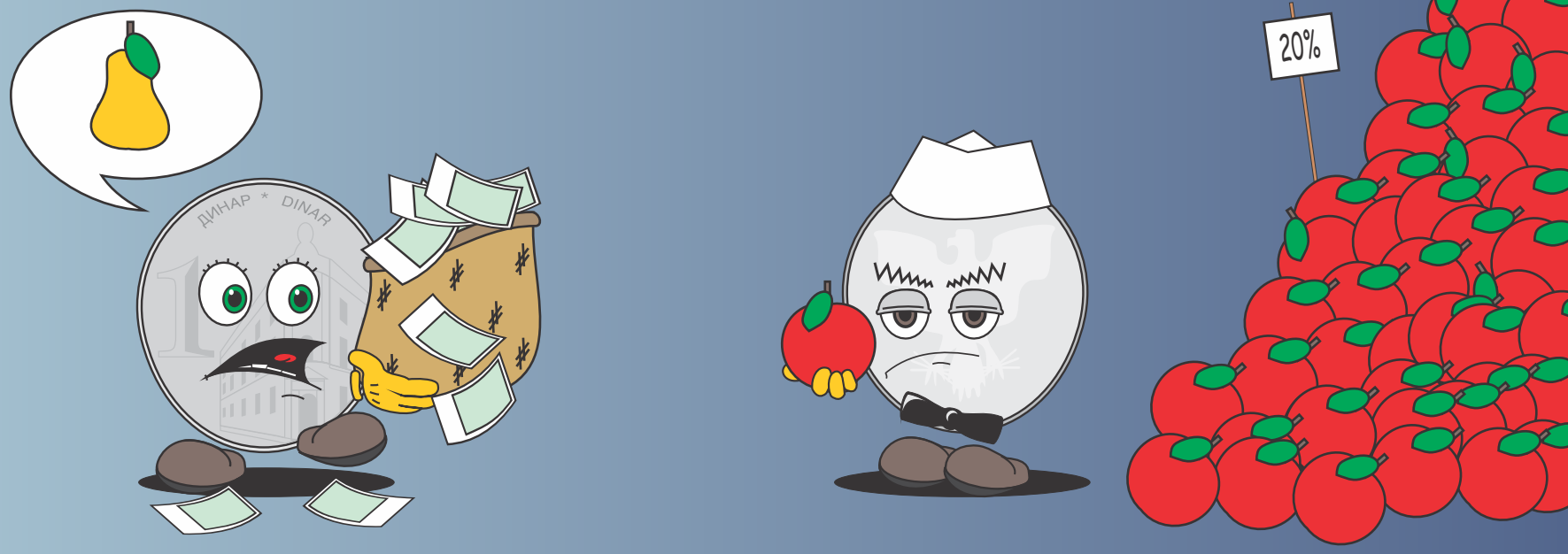

Шта утиче на цене?

Цене могу да расту или да опадају из више разлога.

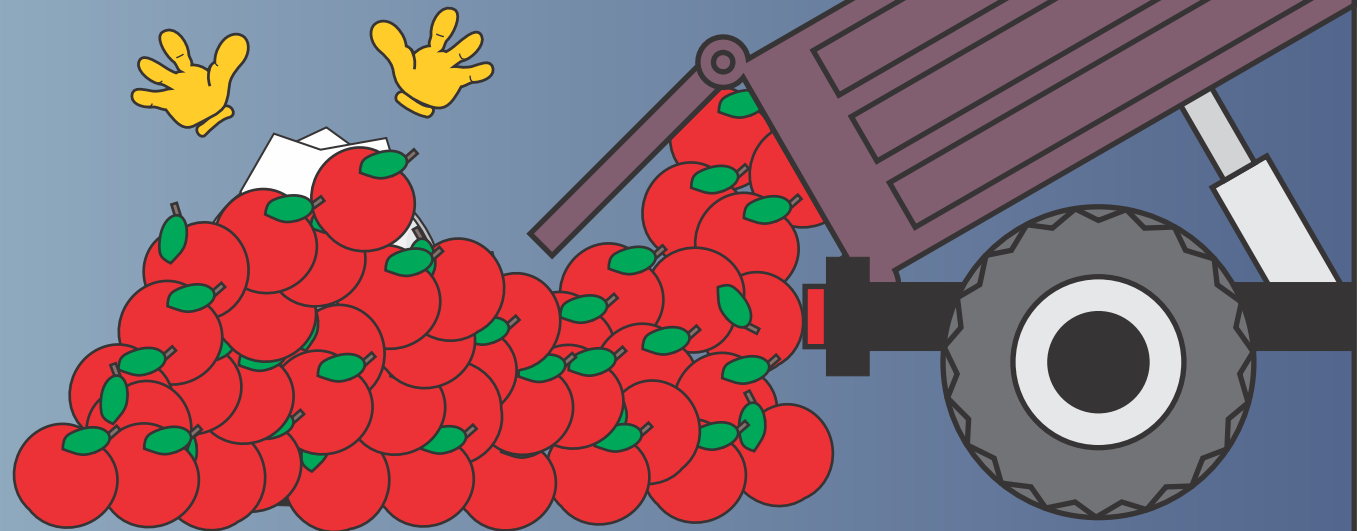
Најважнији разлози су понуда и тражња за робом или услугама које купујемо или продајемо.

РАСПРОДАЈА

Шта утиче на цене?

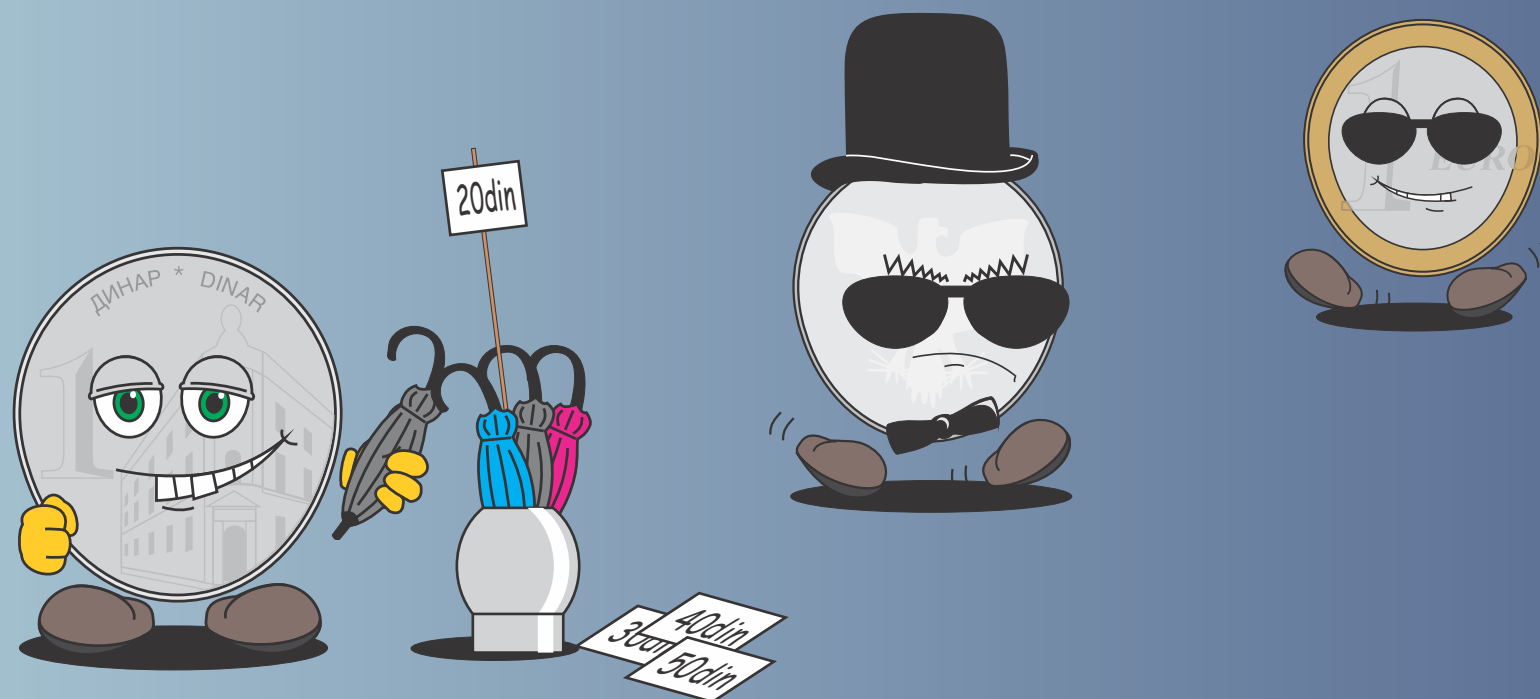
- Понуда је количина робе или услуга које људи могу да купе (које се нуде за продају).
- Тражња је количина робе или услуга које људи желе да купе.

Шта утиче на цене?

- Ако је понуда већа од тражње, цене ће падати.

На пример, ако је сунчано време, људима не требају кишобрани. Да би продао све кишобране, продавац кишобрана ће смањити цене.

Шта утиче на цене?

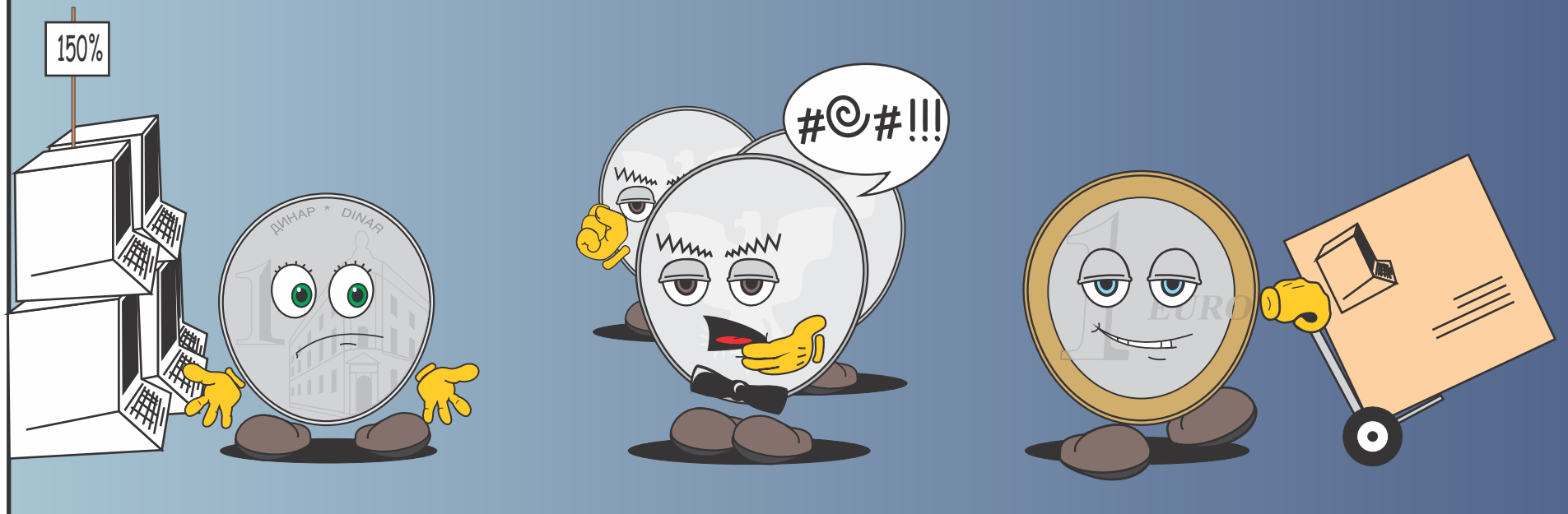
- Ако је тражња већа од понуде, цене ће да расту.

На пример, ако је кишовито време, биће више људи којима требају кишобрани. Продавац кишобрана ће подићи цену кишобрана, јер зна да ће и поред тога продати све своје кишобране.

Инфлација - пример

- До инфлације долази када 10 људи жели да купи компјутер (тражња), а има само седам компјутера (понуда).
- Продавац зато може да подигне цену, јер су неки купци спремни да плате више да би добили компјутер који желе (имају новца). Због тога цена компјутера расте.
- Остали људи траже онда веће плате да би и они могли да купе тај скупљи компјутер. Ако то не могу, престају да купују, јер је њихова куповна моћ смањена.

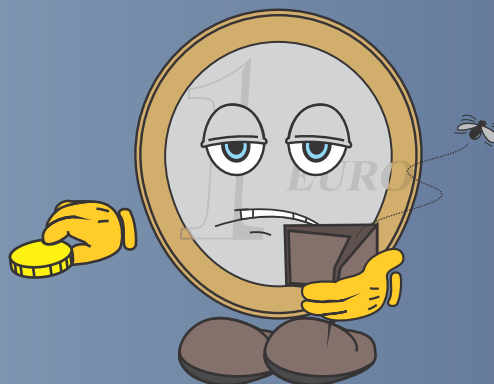
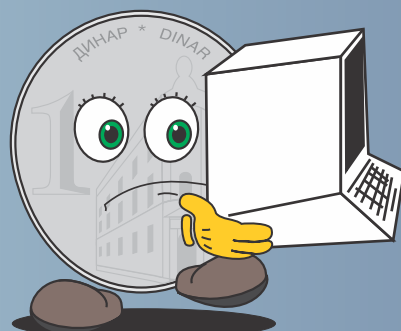
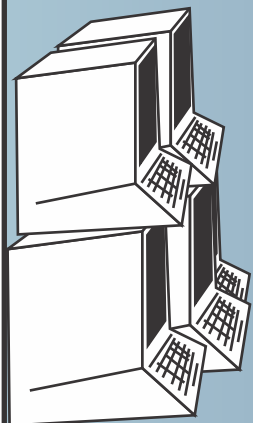
Инфлација - пример

- Последица смањене куповне моћи људи јесте смањење производње (понуде) и отпуштање радника. Незапосленост расте, фирме пропадају и људи су незадовољни.
- Тада економисти говоре о инфлацији као економском проблему.
- У последњих више од 7 година инфлација у Србији је ниска и стабилна.

Инфлација - рецесија

- За инфлацију се везује и појам рецесије.
- Незапослени купују мање, јер немају новца. Производња стаје, па се успорава раст привреде. То се зове рецесија.
- Продавци покушавају на све начине да продају преостале компјутере у радњи и због тога снижавају цене или нуде посебне погодности - одложено плаћање.

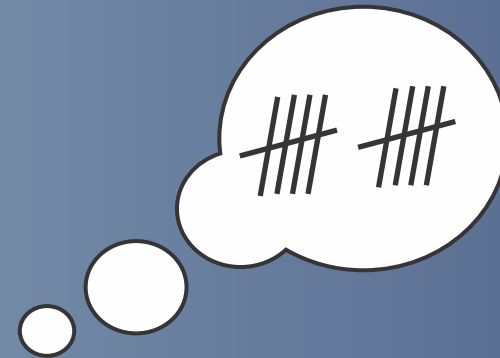
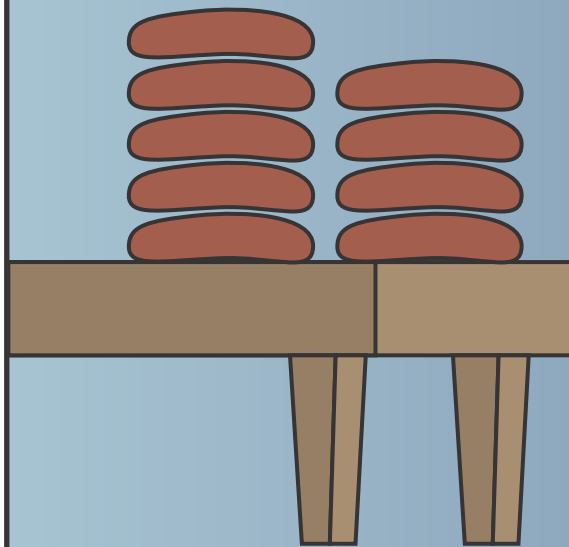
Инфлација - рецесија

- Тада и владе и банке омогућавају узимање кредита (плаћање мало по мало а не све одједном) и на тај начин људима омогућавају бољи живот.
- Временом земља излази из рецесије, почиње привредни раст и цео циклус се изнова понавља.

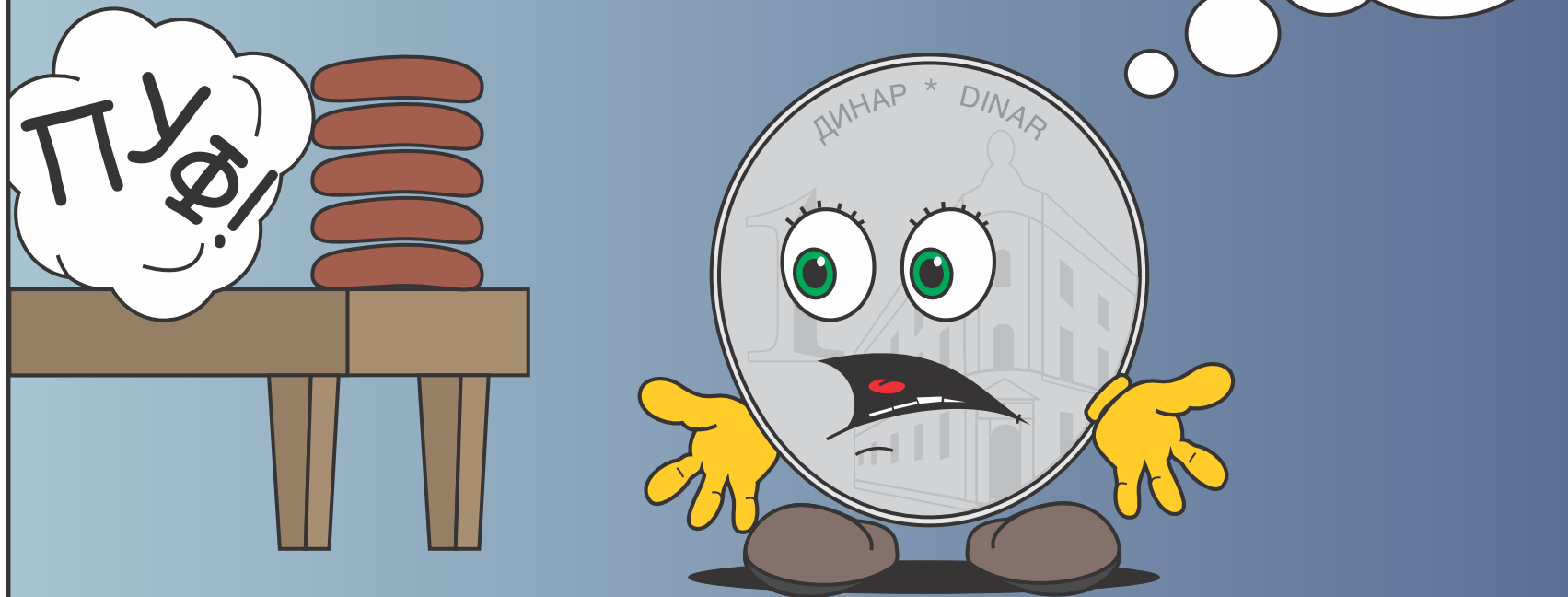
Инфлација - пример 2

- Цена једне чоколадне бананице је 10 динара.
- Колико чоколадних бананица можете купити за 100 динара?
- Одговор је, наравно, 10.

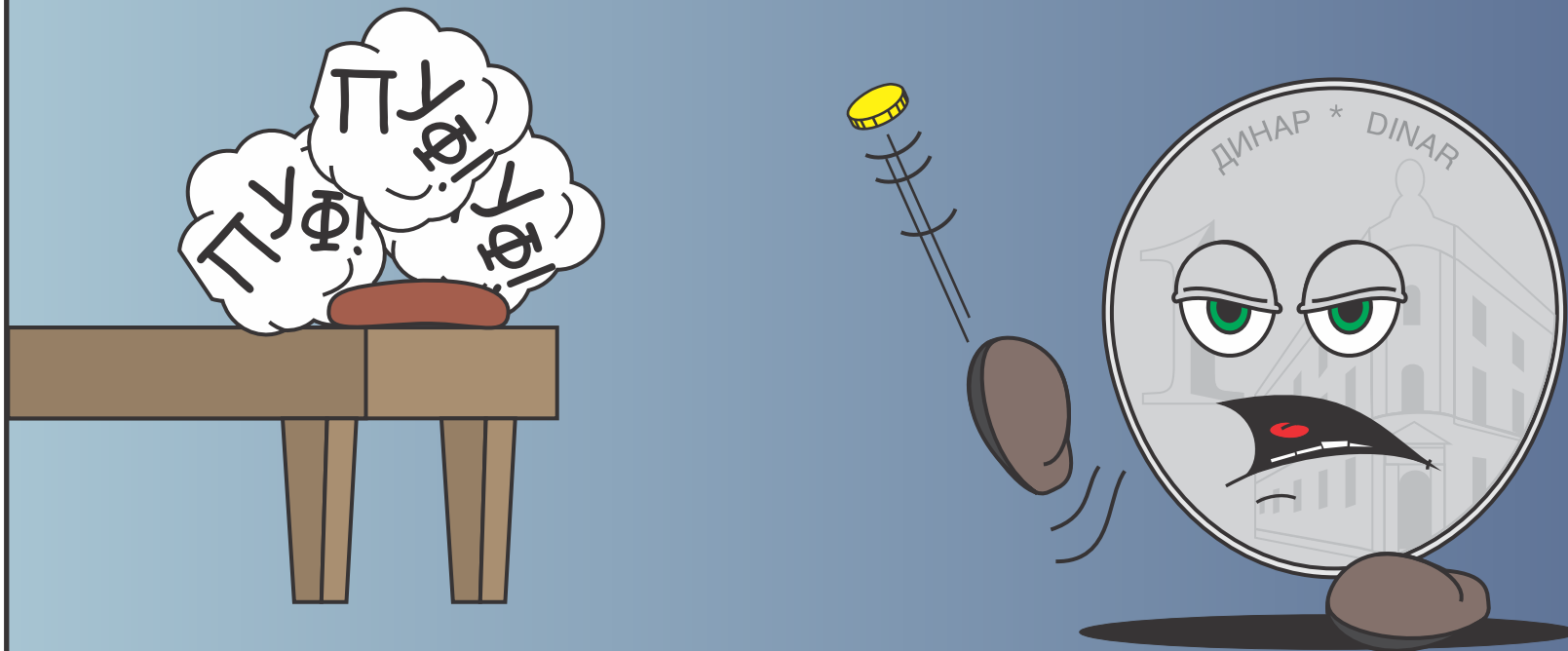
Инфлација - пример 2

- А колико чоколадних бананица можете купити са истим џепарцем ако цене нису више 10, него 20 динара?
- У том случају можете да купите само 5 бананица.

Инфлација - пример 2

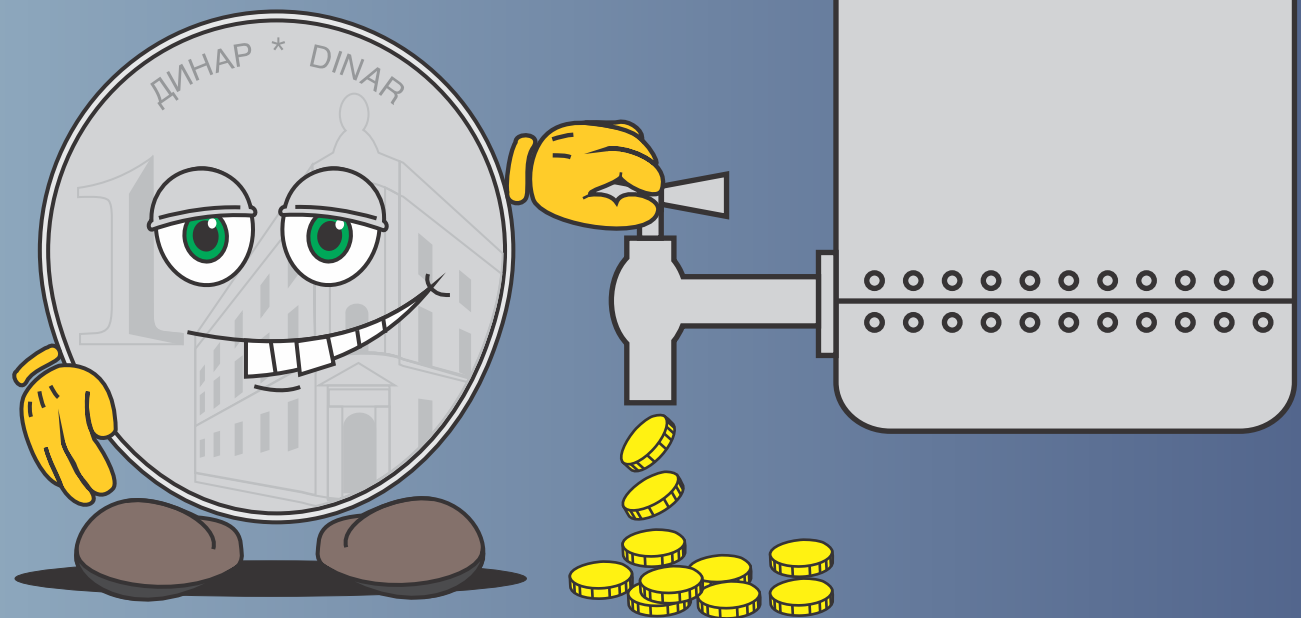
- Ако цене расту, са истим џепарцем можете купити мање ствари.
- То значи да ваш новац сада вреди мање.
- Изражено у процентима:
Ако је чоколадна бананица коштала 10 динара, па је поскупела за 20% и сада кошта 12 динара - тада инфлација износи 20%.

Закључак

Народна банка има за задатак да сачува вредност нашег новца и стабилност цена.

Да би спречила раст цена она утиче на тражњу тако што управља количином новца који се троши (она је та која штампа новац) и тиме утиче на сузбијање инфлације.

Високе инфлације у свету

Високе инфлације забележене су у:

Русија (1921-1924)

Мађарска (1945-1946)

Никарагва (1987-1991)

Југославија (1992-1994)

